

HRVATSKI SABOR

1352

Na temelju članka 12. stavka 4. Zakona o zaštiti od požara (»Narodne novine« br. 92/10.), Hrvatski sabor na sjednici 24. svibnja 2013., donio je

NACIONALNU STRATEGIJU

ZAŠTITE OD POŽARA ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2022. GODINE

1. OPIS I ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PROTUPOŽARNE ZAŠTITE

Požar je nekontrolirano, stihijsko kretanje vatre po nekoj površini. Pripada u prirodne katastrofe. Razlikuje se po vrsti, načinu postanka i štetama. Za nastanak požara potrebna je određena temperatura, tlak i kisik, ako se jedan od tih elemenata ukloni, požar prestaje. Požar uzrokuje:

- stradanje ljudi,
- uništavanje drveća,
- eroziju šumskog tla, oštećivanje fizičkih svojstava tla, smanjenje količine humusa i proizvodne sposobnosti tla,
- narušavanje estetske vrijednosti okoliša,
- štete nastale zbog uginuća šumskih životinja,
- uništavanje stambenih i gospodarskih objekata.

U Republici Hrvatskoj su tijekom posljednjih godina stupili na snagu novi propisi koji uređuju područje zaštite od požara, kao temeljne pretpostavke za sustavno i cjelovito uređenje te unapređenje zaštite od požara u Republici Hrvatskoj, kao i usklađenje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije, posebice u području slobode kretanja roba i usluga.

Unapređenje sustava zaštite od požara osigurano je stvaranjem pretpostavki za donošenje dokumenata zaštite od požara državne razine, prije svega Nacionalne strategije zaštite od požara za dugoročno razdoblje i Nacionalnog plana djelovanja zaštite od požara za srednjoročno razdoblje, kao i uvođenjem međunarodno priznatih metoda proračuna i modela (npr. EUROCOD) u projektiranje zaštite od požara i kontrole predviđenog sustava mjera od ovlaštenih revidenata, za složenije zahvate u prostoru.

Najveća promjena je nastupila usklađivanjem propisa Republike Hrvatske s direktivama Europske unije u području građenja, čime je uređen način sudjelovanja inspekcije zaštite od požara na početku i na kraju postupka građenja, odnosno od izdavanja lokacijske dozvole do uporabne dozvole za građevine, na način da se, sukladno relevantnim zakonskim odredbama, utvrđuju posebni uvjeti iz područja zaštite od požara prije nego što se pristupi samom građenju.

Navedeni uvjeti obvezuju projektante, izvođače radova, nadzorne inženjere u postupku građenja za investitora te stručno povjerenstvo koje ocjenjuje može li se novoizgrađena građevina staviti u uporabu ili se moraju prethodno otkloniti određeni propusti nastali tijekom gradnje. Važno je inzistirati na provedbi navedenih posebnih uvjeta, jer vlasnici odnosno korisnici građevina i prostora vrlo često nastoje uštedjeti na mjerama sigurnosti, a s tim u svezi, i na mjerama zaštite od požara, smatrajući da se provođenje tih uvjeta može odgoditi do nastupa neke povoljnije situacije i da se bez njih može poslovati.

Veća pozornost trebala bi se posvetiti uvođenju nove tehnologije sustava za dojavu i gašenje požara u građevinama i prostorima većih gospodarskih subjekata, jer se isti sporo integriraju u ostale sigurnosne i zaštitne sustave. Navedeno se odražava i na mjerodavne službe zadužene za zaštitu od požara i vatrogastvo, kada je u pitanju njihova sinkronizacija s ostalim zaštitnim i sigurnosnim službama.

Posljednjih se godina manja važnost pridaje upoznavanju i osposobljavanju zaposlenika i pučanstva s mjerama zaštite od požara i postupcima u slučaju požara.

Analizom statističkih podataka o požarima za razdoblje 2002. – 2011. godine uočeno je da je najveća materijalna šteta nastala od požara na otvorenom prostoru u priobalju, zaobalju i na otocima, jer su ta područja u ljetnom periodu izložena velikim rizicima od požara na šumskom zemljištu i šumama, posebno onima koja su obrasla gustim i neprohodnim crnogoričnim šumama i makijom. Ukupno je veći broj požara na otvorenom prostoru u kontinentalnom području, ali s manjom materijalnom štetom (različita vegetacija u odnosu na priobalje i otoke, spaljivanje korova na poljoprivrednom zemljištu i sl.).

Požari na građevinskim objektima također uzrokuju veliku materijalnu štetu kao i veliki broj stradalih osoba (poginulih i ozlijeđenih). Najčešći tehnički uzročnik nastajanja požara u građevinskim objektima je toplinska energija, zatim slijede električna energija, mehanički rad i unutarnja kemijska energija.

U prilogu strategije su STATISTIČKI POKAZATELJI POŽARA ZA RAZDOBLJE 2002. – 2011. (Izvor: Odjel za strateško planiranje, analitiku i razvoj Ministarstva unutarnjih poslova), u kojima su navedene detaljnije informacije o požarima.

Preventivni i operativni (kurativni) poslovi zaštite od požara

Važnu ulogu u provedbi zaštite od požara imaju inspeksijske službe zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova koje provode inspeksijski nadzor. Inspeksijske službe, između ostaloga:

- prate stanje i pojave iz područja zaštite od požara na području Republike Hrvatske te poduzimaju mjere za smanjenje broja požara, tehnoloških eksplozija i s tim prouzrokovane štete po živote i zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš;
- sudjeluju u kriminalističkoj obradi složenijih slučajeva požara, tehnoloških eksplozija, havarija i drugih akcidentnih događaja;
- obavljaju nadzor nad provođenjem zakona i podzakonskih propisa iz područja zaštite od požara na građevinama i prostorima od javnog interesa za Republiku Hrvatsku;
- izdaju odobrenja za uporabu građevina za proizvodnju i skladištenje zapaljivih tekućina i plinova;

- sudjeluju u postupku donošenja dokumenata zaštite okoliša i prostornog uređenja te utvrđuju posebne uvjete građenja iz zaštite od požara u postupku izdavanja lokacijske i građevinske dozvole;
- sudjeluju u tehničkom pregledu novoizgrađenih i rekonstruiranih građevina u postupku izdavanja uporabne dozvole;
- predlažu izmjene te sudjeluju u izradi zakonskih i podzakonskih propisa te drugih normativnih akata.

Inspeksijske službe za zaštitu od požara inspeksijskim nadzorom utvrđuju može bitne nepravilnosti odnosno povredu zakona ili drugih propisa te imaju pravo i obvezu u skladu sa zakonom i drugim propisima naložiti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku, podnijeti prijavu nadležnom državnom tijelu zbog utvrđenog prekršaja odnosno izreći zakonom ili drugim propisom utvrđenu prekršajnu kaznu i poduzeti druge mjere za koje su ovlašteni.

Jednako tako, s ciljem zaštite od požara, i ostala državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su, u okviru svojih nadležnosti, provoditi aktivnosti i preventivno djelovati na zaštiti od požara, a ukoliko raspolažu materijalno-tehničkim i ljudskim potencijalima, i operativno djelovati.

Zakonom o zaštiti od požara (»Narodne novine« br. 92/10.) dana je mogućnost jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da svojim odlukama mogu propisati da vatrogasne postrojbe i/ili vatrogasne zajednice na svom području mogu obavljati određene poslove kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom te provedbenim propisima. Često se ti poslovi obavljaju u zajedničkim koordiniranim inspeksijskim nadzorima s ostalim inspeksijskim službama, pri čemu svaka služba obavlja poslove u okviru svog djelokruga i nadležnosti.

Inspekcija za vatrogastvo Državne uprave za zaštitu i spašavanje provodi inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine« br. 106/99., 117/01., 36/02., 96/03., 174/04., 38/09. i 80/10.). Nadzor operativnih poslova, odnosno poslova vatrogastva obavljaju inspektori za vatrogastvo raspoređeni u sjedištu i područnim jedinicama Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje nadzire provedbu propisanih mjera, sudjeluje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija i spašavanju ljudi i imovine, a putem ustrojenoga Sektora za vatrogastvo koji obavlja preventivne, stručne, planske i analitičke poslove iz područja vatrogastva, kreira strategiju ustroja i organiziranosti vatrogasne djelatnosti, predlaže mjere i aktivnosti za zaštitu ljudi i imovine ugroženih požarom, zatim planira, organizira i provodi mjere za pripremu i provedbu osposobljavanja i usavršavanja pripadnika vatrogasnih postrojbi i drugih sudionika koji sudjeluju u vatrogasnim intervencijama (gašenju i zaštiti od požara).

Ostala državna tijela, pravne osobe s javnim ovlastima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svojih nadležnosti dužni su preventivno djelovati temeljem odredbi Zakona o zaštiti od požara i Zakona o vatrogastvu kojima su propisana njihova prava i obveze.

Ostvaruje se, primjerice, i suradnja sa stručnim službama Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva turizma, Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Državnog hidrometeorološkog zavoda (kontakti glede vremenske prognoze i izračuna razreda opasnosti od izbijanja šumskih požara).

Glavni nositelji operativnih (kurativnih) aktivnosti su Državna uprava za zaštitu i spašavanje (uz potporu resursa Ministarstva obrane putem Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske – najznačajniji segment u potpori su zračne snage), Hrvatska vatrogasna zajednica, jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine s vatrogasnim postrojbama – profesionalnim i dobrovoljnim, ustrojenim prema Procjeni ugroženosti/Planu zaštite od požara) te pravne osobe iz gospodarstva s osposobljenim i opremljenim ljudskim potencijalima za gašenje požara.

Sektor za vatrogastvo Državne uprave za zaštitu i spašavanje obavlja i operativne poslove iz područja vatrogastva i nositelj je koordiniranja, praćenja i usmjeravanja operativnog djelovanja sudionika (središnjih tijela državne uprave nadležnih za pojedine segmente djelovanja u vatrogasnim intervencijama, pravnih osoba i drugih sudionika koji se uključuju u vatrogasne intervencije sukladno odgovarajućim propisima i planovima) te upravlja i koordinira složenim vatrogasnim intervencijama. U Sektoru za vatrogastvo ustrojena je i djeluje Državna vatrogasna intervencijska postrojba (sjedišta postrojbe su u Dubrovniku, Šibeniku, Zadru i Divuljama kod Splita), koja izravno djeluje u značajnijim vatrogasnim intervencijama – prvenstveno pri gašenju požara otvorenoga prostora, a temeljni je dio pružanja pomoći u drugim zemljama, u izvršenju obveza utvrđenih međudržavnim ugovorima. Temeljem Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku, za vrijeme ljetne požarne sezone, Državna vatrogasna intervencijska postrojba dodatno se popunjava vatrogascima iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske, te se tako popunjeni timovi (ekipe – moduli) žurno prebacuju na požarišta, posebno na priobalju.

Iako operativni poslovi zaštite od požara i gašenja nisu temeljna zadaća Ministarstva obrane – Oružanih snaga Republike Hrvatske, dio raspoloživih resursa koristi se i u izvršenju tih zadaća. Značajni segment potpore u operativnim poslovima gašenja su namjenski organizirane zračne snage koje se koriste za gašenje požara, prijevoz snaga i opreme, spašavanje i izviđanje prostora. Republika Hrvatska zadnjih nekoliko godina uglavnom koristi (tijekom ljeta) zračne snage, koje čine:

- 6 zrakoplova Canadair CL-415,
- 5 izviđačko-navalnih zrakoplova Air Tractor,
- do 2 helikoptera MI-8,
- ostale letjelice sukladno potrebama.

U Republici Hrvatskoj vatrogasnu djelatnost provode profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe te vatrogasne postrojbe u gospodarstvu. Profesionalne vatrogasne postrojbe osnivaju se temeljem Zakona o ustanovama (»Narodne novine« br. 76/93., 29/97., 47/99. i 35/08.), a dobrovoljna vatrogasna društva temeljem Zakona o udrugama (»Narodne novine« br. 88/01. i 11/02.). U Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje osnovane su interventne vatrogasne postrojbe, a u sastavu Oružanih snaga Republike Hrvatske zračne snage za gašenje požara i logistiku.

Preventiva i kurativa su u određenoj uzajamnosti te ih nadležna tijela provode istovremeno. Zakonom o zaštiti od požara dana je mogućnost jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave da svojim odlukama, uz suglasnost policijske uprave, mogu propisati da određene poslove kontrole provedbe propisanih mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom o zaštiti od požara te provedbenim propisima mogu obavljati vatrogasne postrojbe i/ili vatrogasne zajednice na području te jedinice.

Hrvatska vatrogasna zajednica je organizacija koja promiče interese dobrovoljnog vatrogastva na teritoriju Republike Hrvatske i aktivno sudjeluje u zaštiti od požara. Osnovana je davne 1876. godine i danas nastavlja s radom temeljem odredbi Zakona o vatrogastvu. Sve javne vatrogasne postrojbe (osim interventnih vatrogasnih postrojbi Državne uprave za zaštitu i spašavanje) i dobrovoljna vatrogasna društva udružuju se u vatrogasne zajednice općina, gradova, područja i županija/Grada Zagreba te u Hrvatsku vatrogasnu zajednicu. U Republici Hrvatskoj djeluje 20 vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasna

zajednica Grada Zagreba u koje su izravno ili putem vatrogasnih zajednica općina, gradova i županija udruženi 1.889 DVD-a (teritorijalnih i gospodarstvo) i 95 profesionalnih vatrogasnih postrojbi (teritorijalnih i gospodarstvo) s ukupno 61.421 operativnim vatrogascem (58.036 dobrovoljnih i 3.385 profesionalnih). Dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne postrojbe raspolažu s 1.119 vatrogasnih domova, 952 vatrogasna spremišta, 3.117 vatrogasnih vozila i 2.170 vatrogasnih naprtnjača za gašenje požara.

Pregled ljudskih potencijala u JVP i DVD (statistički pokazatelji):

Operativni članovi u JVP i DVD

VŽŽ/GZ	Broj DVD i JVP	Broj vatrogasaca	Broj dobrovoljnih vatrogasaca iz DVD/1000 stanovnika	Broj profesionalnih vatrogasaca iz JVP/1000 stanovnika	Broj vatrogasaca/1000 stanovnika	Broj vatrogasaca /km2
Bjelovarsko-bilogorska	179	5.325	36,52	0,74	40,01	2,02
Brodsko-posavska	64	1.850	10,06	0,29	10,44	0,91
Dubrovačko-neretvanska	50	981	6,15	1,19	7,98	0,55
Grad Zagreb	68	4.511	5,00	0,43	5,79	7,03
Istarska	44	1.232	4,50	1,10	5,97	0,43
Karlovačka	103	2.454	16,24	0,52	17,17	0,68
Koprivničko-križevačka	156	7.733	59,97	0,72	62,13	4,42
Krapinsko-zagorska	84	2.556	17,20	0,52	18,09	2,10
Ličko-senjska	21	388	4,77	0,97	7,23	0,07
Međimurska	92	4.362	33,79	0,30	34,45	5,73
Osječko-baranjska	155	4.847	13,64	0,37	14,67	1,17
Požeško-slavonska	60	2.877	32,61	0,23	33,52	1,58
Primorsko-goranska	82	1.755	4,42	0,78	5,75	0,49
Sisačko-moslavačka	140	4.360	21,67	0,57	23,52	0,98
Splitsko-dalmatinska	56	1.837	3,40	0,31	3,96	0,40
Šibensko-kninska	27	430	3,36	0,94	4,56	0,09
Varaždinska	135	3.289	16,90	0,28	17,80	2,61
Virovitičko-podravka	71	1.395	14,46	0,44	14,94	0,69

Vukovarsko-srijemska	63	1.108	4,66	0,37	5,41	0,45
Zadarska	49	779	3,38	1,01	4,79	0,21
Zagrebačka	294	7.236	22,56	0,38	23,36	2,36
Ukupno:	1.993	61.421	12,69	0,53	13,82	1,04

Hrvatska vatrogasna zajednica financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, a dobrovoljna vatrogasna društva i ostale vatrogasne zajednice financiraju se iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (do 5% izvornih prihoda).

Profesionalne javne vatrogasne postrojbe financiraju se dodatno iz državnog proračuna Republike Hrvatske temeljem minimalnih financijskih standarda.

Broj DVD/JVP i pokrivenost jedinica lokalne samouprave

VŽŽ/GZ	Broj DVD-a u gospodarstvu	Broj JVP	Broj PVP u gospodarstvu	Ukupno DVD, JVP, DVDg, PVPg	Broj JLS	Broj DVD i JVP/JLS	Broj JLS bez VP
Bjelovarsko-bilogorska	6	4	2	179	23	7,43	0
Brodsko-posavska	1	2	0	64	28	2,25	4
Dubrovačko-neretvanska	0	6	2	50	22	2,18	2
Grad Zagreb	5	1	6	68	1	57,00	0
Istarska	0	7	4	44	41	0,98	9
Karlovačka	3	2	0	103	22	4,55	0
Koprivničko-križevačka	4	3	0	156	25	6,08	0
Krapinsko-zagorska	4	2	0	84	32	2,53	0
Ličko-senjska	0	3	2	21	12	1,58	1
Međimurska	5	1	0	92	25	3,48	0
Osječko-baranjska	7	3	1	155	42	3,50	0
Požeško-slavonska	2	2	0	60	10	5,80	0
Primorsko-goranska	0	6	8	82	35	2,11	0
Sisačko-moslavačka	1	3	3	140	19	7,16	0
Splitsko-dalmatinska	0	2	2	56	55	0,98	18

Šibensko-kninska	0	4	1	27	19	1,37	5
Varaždinska	8	1	1	135	28	4,50	0
Virovitičko-podravska	0	2	0	71	16	4,44	0
Vukovarsko-srijemska	2	4	1	63	31	1,94	2
Zadarska	3	4	0	49	34	1,35	6
Zagrebačka	5	4	1	294	34	8,26	1
Ukupno:	56	66	34	1993	554	3,58	48

2. PRAVNI OKVIR

2.1. Zaštita od požara

Sustav zaštite od požara podrazumijeva planiranje zaštite od požara, propisivanje mjera zaštite od požara za građevine, ustrojavanje subjekata zaštite od požara, provođenje mjera zaštite od požara, financiranje zaštite od požara te osposobljavanje i ovlašćivanje za obavljanje poslova zaštite od požara, s ciljem zaštite života, zdravlja i sigurnosti ljudi i životinja te sigurnosti materijalnih dobara, okoliša i prirode od požara, uz društveno i gospodarski prihvatljiv požarni rizik. U njegovoj provedbi sudjeluju i međusobno surađujući građani kao pojedinci, udruge, organizacije, fizičke i pravne osobe, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela državne uprave.

Pravni okvir zaštite od požara čine Ustav Republike Hrvatske, zakonski i provedbeni propisi koji uređuju poslove zaštite od požara.

Temeljni propis kojim se uređuje područje zaštite od požara je Zakon o zaštiti od požara i podzakonski akti doneseni na temelju tog Zakona. Navedenim zakonom nedvojbeno je utvrđen sustav zaštite od požara, kao i prava i obveze svih sudionika u zaštiti od požara. Uz Zakon o zaštiti od požara, važnost u pogledu zaštite od požara imaju i Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (»Narodne novine« br. 108/95. i 56/10.) i Zakon o eksplozivnim tvarima (»Narodne novine« br. 178/04., 109/07., 67/08. i 144/10.).

Osim navedenim propisima, zaštita od požara u Republici Hrvatskoj uređena je i posebnim propisima drugih državnih tijela koji se odnose na tu problematiku.

Osobito važni propisi vezano za zaštitu od požara su Zakon o prostornom uređenju i gradnji (»Narodne novine« br. 76/07., 38/09., 55/11., 90/11. i 50/12.), Zakon o zaštiti okoliša (»Narodne novine« br. 110/07.) te Zakon o šumama (»Narodne novine« br. 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12. i 68/12.).

Zakon o prostornom uređenju i gradnji uređuje sustav prostornog uređenja i gradnje, nadležnosti tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u upravnim i drugim postupcima te upravni i inspekcijski nadzor. Sustav prostornog uređenja čine subjekti, dokumenti, akti i postupci kojima se osigurava praćenje stanja u prostoru, određivanje uvjeta i načina izrade, donošenja i provođenja dokumenata prostornog uređenja te uređenje građevinskog zemljišta. Prostornim uređenjem se ostvaruju pretpostavke za unapređenje gospodarskih, društvenih, prirodnih, kulturnih i ekoloških polazišta održivog razvitka u prostoru Republike Hrvatske kao osobito vrijednom i ograničenom nacionalnom dobru na načelu integralnog pristupa prostornom planiranju. Jedan od bitnih zahtjeva za građevinu je i zaštita od požara s odgovarajućim organizacijskim i tehničkim mjerama.

Službenici Ministarstva unutarnjih poslova, temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji te Zakona o zaštiti od požara, sudjeluju:

- u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja kroz dostavu zahtjeva (podataka, planskih smjernica i propisanih dokumenata) za izradu prostornog plana,
- u postupku donošenja dokumenata prostornog uređenja kroz davanje mišljenja na nacrt konačnog prijedloga prostornog plana,
- u postupku provođenja dokumenata prostornog uređenja (lokacijska dozvola),
- u postupku izdavanja potvrde glavnog projekta,
- u postupku izdavanja građevinske dozvole,
- u postupku izdavanja uporabne dozvole,
- u postupku izdavanja rješenja o promjeni namjene građevine,
- u postupku procjene zahvata na okoliš određenih posebnim propisom,
- u postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša i dr.

Zakonom o šumama uređuje se uzgoj, zaštita, korištenje i raspolaganje šumom i šumskim zemljištima kao prirodnim bogatstvom, s ciljem održavanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti. Također, propisano je da su Hrvatske šume d.o.o. te pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu Republike Hrvatske i šumoposjednici dužni poduzimati mjere radi zaštite šuma od požara. Nadalje, utvrđena je obveza županija i Grada Zagreba da propišu mjere čuvanja šuma, provođenja šumskog reda te zabranu loženja otvorene vatre i paljenja drvenog ugljena za šume i šumsko zemljište šumoposjednika, kao i obvezu da trgovačko društvo Hrvatske šume d.o.o., šumoposjednici i pravne osobe

koje koriste šumu ili šumsko zemljište pošume opožarene površine, površine na kojima nije uspjelo pomlađivanje i površine na kojima je izvršeno pustošenje, bespravna sječa ili krčenje.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine« br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11. i 19/13. – pročišćeni tekst) propisano je da općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja, a županije poslove od područnoga (regionalnog) značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima.

Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine djelatnosti propisane Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi određeni su poslovi čije su obavljanje općine, gradovi i županije dužni organizirati te poslovi koje mogu obavljati.

Općine i gradovi, uz ostale poslove od lokalnog značaja, sukladno odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove protupožarne zaštite.

Značajan dokument za zaštitu od požara je Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (Program aktivnosti) kojeg svake godine donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova uz prethodno mišljenje Nacionalnog odbora za preventivnu zaštitu i gašenje požara i središnjeg tijela državne uprave za vatrogastvo. Program aktivnosti temeljni je dokument koordinacije i provedbe godišnjih aktivnosti državnih tijela, javnih ustanova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, udruga građana te drugih organizacija i tijela uključenih u provedbu mjera zaštite od požara.

2.2. Vatrogastvo

Sustav vatrogastva uređen je odredbama Zakona o vatrogastvu i podzakonskim aktima koji detaljnije uređuju područja vezana za ustroj, zapovijedanje, osposobljavanje, financiranje vatrogasne djelatnosti, prava i obveze jedinica lokalne samouprave, tehniku, opremu i sredstva vatrogasnih postrojbi i društava koja obavljanju vatrogasnu djelatnost.

Vrlo važan dokument za sustav vatrogastva je Plan intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na teritoriju Republike Hrvatske (»Narodne novine« br. 25/01.). Plan je strateški dokument Republike Hrvatske u intervencijama kod velikih požara otvorenog prostora koji donosi Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva obrane i Hrvatske vatrogasne zajednice. Planom se utvrđuju: sudionici provedbe, njihov ustroj, djelokrug i nadležnost, sustav koordiniranja aktivnosti, rukovođenja i zapovijedanja akcijama gašenja velikih požara otvorenih prostora, osposobljavanje sudionika provedbe Plana, obavješćivanje javnosti o velikim požarima otvorenih prostora te način osiguranja financijskih sredstava za provedbu Plana.

Organizacija i djelovanje sustava vatrogastva, osim Zakonom o vatrogastvu, uređeni su i sljedećim propisima:

- Ustav Republike Hrvatske, odredba članka 129.a. stavka 1.,
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, odredba članka 19.,
- Zakon o ustanovama,
- Zakon o udrugama,
- Zakon o zaštiti i spašavanju,
- Zakon o zaštiti od požara,
- Zakon o sustavu državne uprave,
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave,
- Zakon o općem upravnom postupku,
- Prekršajni zakon.

Školovanje vatrogasaca može se obavljati u obrazovnim ustanovama koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete propisane zakonom i drugim propisima. Ovlaštenje za školovanje vatrogasaca daje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova te uz mišljenje Hrvatske vatrogasne zajednice. Pravni okvir područja obrazovanja vatrogasnih djelatnika čine sljedeći propisi:

- Zakon o vatrogastvu,
- Zakon o zaštiti i spašavanju,
- Zakon o obrazovanju odraslih,
- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi,
- Zakon o strukovnom obrazovanju,
- pravilnici i drugi pravni akti koji se donose na temelju navedenih Zakona.

Financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi utvrđeno je člankom 43. stavkom 1. Zakona o vatrogastvu, na način da se sredstva za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi općina, gradova i Grada Zagreba osiguravaju u proračunu općine, grada ili Grada Zagreba. Zbog nedostatnih financijskih sredstava u proračunima jedinica lokalne samouprave, a za redovno djelovanje javnih vatrogasnih postrojbi, svake godine se temeljem zakona utvrđuju i dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Navedena pomoć ostvaruje se na način da jedinice lokalne samouprave koje su osnivači i financiraju javnu vatrogasnu postrojbu, imaju pravo na dodatni udio od 1,3% poreza na dohodak od iznosa utvrđenog Odlukom o minimalnim financijskim standardima za decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi u tekućoj godini. Ukoliko se iz dodatnog udjela u porezu na dohodak ne osigura potrebna visina sredstava za financiranje minimalnih financijskih standarda, razliku do ukupno bilanciranih sredstava ostvaruju s pozicije dodatnih sredstava izravnanja za decentralizirane funkcije u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Potrebno je izraditi prijedlog novog ustroja vatrogastva koji treba precizno utvrditi odnose u sustavu vatrogastva na razinama gradova (općina), županija i države. Naime, tijekom proteklog desetljeća uočeni su određeni nedostaci ili nepreciznosti u postojećoj zakonskoj regulativi, a neka područja sustava vatrogastva nisu u potpunosti regulirana podzakonskim propisima. Slijedom navedenog, potrebno je izmijeniti postojeće ili donijeti nove propise kojima će se ukloniti uočeni nedostaci. Iako su odredbama

Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine« br. 58/93. i 87/96.) te važećeg Zakona o vatrogastvu (»Narodne novine« br. 106/99., 117/01., 36/02., 96/03., 174/04., 38/09. i 80/10.) uklonjeni dotad uočeni nedostaci u sustavu vatrogastva te se sustav razvijao i unapređivao tijekom godina, i nadalje postoji prostor za poboljšavanje sustava vatrogastva donošenjem novog Zakonom o vatrogastvu.

Kada se naglašavaju ugroze koje podrazumijevaju djelovanje sustava vatrogastva, može se pored općih postojećih ugroza naglasiti povećana opasnost nastanka šumskih požara tijekom ljeta u priobalnom dijelu Republike Hrvatske. Šumske požare je potrebno izdvojiti zbog toga što tijekom ljeta takve intervencije zahtijevaju angažiranje znatnijeg materijalnog, tehničkog i kadrovskog potencijala iz cijele države. Stoga je potrebna uspostava prilagodljivog i modernog sustava vatrogastva čiji će ustroj sukladno potrebama brzo i mobilno reagirati na događaj. Osim toga, šumski požari na otvorenom prostoru priobalja znatno utječu na globalnu sigurnost turističkih destinacija.

Sustav vatrogastva potrebno je na određeni način nadograditi u segmentima djelovanja u kriznim događajima i složenijim vatrogasnim intervencijama. Drugim riječima, ustroj vatrogastva i međusobne odnose potrebno je regulirati zakonom i podzakonskim aktima, i to na razini općina, gradova, županija i cijele države.

Na razini općina i gradova (lokalne samouprave) najviše se vode rasprave oko utvrđivanja optimalnog modela financiranja i raspodjele financijskih sredstava među subjektima u sustavu vatrogastva. Na županijskoj razini vatrogastva djeluju vatrogasne zajednice u koje se udružuju javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljna vatrogasna društva s njihovog područja, dok poslove na državnoj razini vatrogastva obuhvaćaju poslovi Sektora za vatrogastvo Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatske vatrogasne zajednice.

Postojeće stanje u sustavu vatrogastva opterećeno je određenim poteškoćama, stoga je izradom novog Zakona o vatrogastvu potrebno preciznije utvrditi sljedeće:

- čvršće integriranje sustava vatrogastva od državne razine pa do razine županije i gradova u smislu jedinstvenog zapovijedanja vatrogasnim intervencijama i raspodjele odgovornosti. Hijerarhiju zapovijedanja utvrditi na način da županijski vatrogasni zapovjednici moraju biti zaposlenici županije,
- utvrđivanje odgovornosti i ovlasti vatrogasnih zapovjednika,
- čvrsto definirati izvore financiranja djelatnosti vatrogastva,
- regulirati obrazovanje vatrogasaca,
- reguliranje beneficija u radu vatrogasaca i stimuliranje rada dobrovoljnog vatrogastva,
- inspeksijski nadzor djelovanja sustava vatrogastva.

Cilj razvoja vatrogastva je učinkovito djelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenju požara i spašavanju ljudi i imovine, pružanju tehničke pomoći pri svim vrstama ugrožavanja, gašenju većih i dugotrajnijih požara (velikih šumskih požara, požari spremnika s gorivom i sl.), djelovanju pri ostalim složenijim događajima (nesreće s opasnim tvarima, elementarne nepogode, nesreće u prometu, pružanje pomoći drugim državama). Za realizaciju ciljeva razvoja bitna je izrada odgovarajuće pravne regulative te materijalna, tehnička i kadrovska podrška. Potrebno je omogućiti jedinstvenost djelovanja i učinkovito rukovođenje u slučaju većih nesreća i katastrofa, kao i djelovanje postrojbi na cijelom području Republike Hrvatske, uz jasno definirano osiguravanje materijalnih, tehničkih, kadrovskih i financijskih resursa.

3. MEĐUNARODNE OBVEZE

Republika Hrvatska u velikom je dijelu uskladila nacionalno zakonodavstvo s regulativom Europske unije (direktive, odluke) te će se usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije nastaviti i dalje. Potrebno je, također, na nacionalnoj razini donijeti tehničke propise koji uređuju zaštitu od požara za građevine različite namjene (npr. podzemne garaže, veliki sportski objekti i dvorane, veliki trgovački centri, terminali za skladištenje plina nafte i plina, magistralni i međunarodni naftovodi i plinovodi i dr.).

Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s tijelom državne uprave nadležnim za poslove vatrogastva (Državnom upravom za zaštitu i spašavanje) provodi međunarodne bilateralne sporazume u području zaštite od katastrofa koji definiraju načine pružanja i primanja pomoći, pa tako i u slučaju velikih požara. Republika Hrvatska od 2009. godine sudjeluje u Mehanizmu za civilnu zaštitu Europske unije, kroz koji se stavlja naglasak na suradnju država Mediterana u području suradnje u vatrogastvu gdje je tijelo državne uprave nadležno za poslove vatrogastva nositelj aktivnosti te koordinira pružanje pomoći drugim državama u slučaju požara otvorenog prostora na njihovom teritoriju, kada traže međunarodnu pomoć preko EU Centra za monitoring i informiranje u Bruxellesu.

4. GLAVNI CILJEVI I PRIORITETI

Glavni ciljevi razvoja sustava zaštite od požara i prioriteti kroz preventivno i operativno djelovanje su:

- smanjiti broj nastalih požara,
- smanjiti broj stradalih osoba,
- smanjiti materijalnu štetu nastalu uslijed posrednog i neposrednog djelovanja požara,
- unaprijediti sustav vatrogastva te redefinirati status vatrogasaca.

Smanjenje broja nastalih požara moguće je postići prvenstveno kroz preventivno djelovanje na svim razinama u kojem će vodeću ulogu imati inspekcija zaštite od požara, jedinice lokalne i područne samouprave i vatrogasne službe.

Da bi se postigli zadani ciljevi potrebno je:

- dovršiti usklađivanje zakonske regulative iz područja preventive s pravnom stečevinom Europske unije, čime će se urediti operativno (kurativno) djelovanje ljudskih i materijalno-tehničkih resursa u zaštiti od požara uz poštovanje načela supsidijarnosti i integralnosti svih resursa;
- zakonskim odredbama osigurati financiranje protupožarne zaštite (iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne samouprave, državnog proračuna Republike Hrvatske, pravnih osoba s javnim ovlastima, gospodarskih pravnih osoba obveznika zaštite od požara, iz premija osiguranja osiguravajućih kuća, iz naknade za korištenje općekorisne funkcije šuma, kroz programske dokumente za razdoblje od 2014. – 2020. godine korištenjem sredstava iz strukturnih instrumenata Europske unije – Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda i Kohezijskog fonda te donacija i drugih izvora);

- osposobljavanje i edukacija stručnih kadrova za preventivno provođenje protupožarne zaštite, kao i operativno djelovanje (inspektijske službe, vatrogasni djelatnici – profesionalni i dobrovoljni, djelatnici u gospodarstvu, stanovništvu);
- edukacija kroz osnovno, srednjoškolsko i visoko obrazovanje (znanstvene institucije, fakulteti i sl.);
- obrazovanjem putem tehničkih fakulteta (strojarski, građevinski, arhitektonski, kemijski, elektrotehnički i drugi) osigurati provođenje zaštite od požara prilikom projektiranja složenih i raznovrsnih građevina i industrijskih postrojenja;
- obrazovanje na visokoškolskim institucijama čije područje rada je biotehničke struke, a vezano je uz otvoreni prostor (šumarski, poljoprivredni i dr. fakulteti);
- ustrojiti jedinstvenu službu vatrogastva na čelu s državnim tijelom zaduženim za vatrogastvo s jasno postavljenom linijom zapovijedanja, financiranja, školovanja i stručnog osposobljavanja;
- izraditi metodologije za određivanje broja i vrste vatrogasaca u vatrogasnoj postrojbi u gospodarstvu te u jedinicama lokalne samouprave s vrstama i količinama vatrogasne opreme;
- održavati i nabavljati potrebna materijalno-tehnička sredstva i opremu za preventivno i operativno djelovanje te provoditi uvježbavanje i edukaciju ljudskih potencijala;
- informiranje i senzibiliziranje domaće javnosti i turista o važnosti poduzimanja i provođenja mjera protupožarne zaštite i odgovornog ponašanja, posebno u ljetnim mjesecima i tijekom turističke i žetvene sezone;
- izraditi sveobuhvatne evidencije objekata i prostora od značaja za Republiku Hrvatsku radi kontinuiranog uvida i praćenja provođenja mjera zaštite od požara u istima;
- ostvariti jaču suradnju svih državnih tijela i institucija te zajednički pojačati provođenje inspektijskih i drugih nadzornih pregleda.

5. PROVEDBENE MJERE I NOSITELJI AKTIVNOSTI

5.1. Inspektijske službe zaštite od požara i vatrogastva

5.1.1. Inspekcija zaštite od požara

Potrebno je izvršiti popunjavanje inspektijskih službi novim kadrovima te pojačati djelovanje u pogledu obavljanja inspektijskih nadzora nad provođenjem preventivnih mjera zaštite od požara te putem tečajeva, seminara i slično, planirati i provesti:

- osposobljavanje i usavršavanje inspektora za sudjelovanje u postupcima utvrđivanja posebnih uvjeta zaštite od požara,
- osposobljavanje i usavršavanje inspektora za utvrđivanje uzroka požara, njegovog nastajanja i širenja,
- usavršavanje inspektora u obavljanju inspektijskog nadzora u području zaštite od požara i vatrogastva,
- kontinuirano usavršavanje u pogledu praćenja zakonske regulative, novih primijenjenih tehnologija i metoda koji se koriste kod projektiranja, izvođenja i korištenja svih oblika sustava zaštite od požara.

5.1.2. Inspekcija za vatrogastvo

Inspektori za vatrogastvo državnog tijela nadležnog za poslove vatrogastva provode inspektijski nadzor provedbe Zakona o vatrogastvu i podzakonskih akata kod pravnih osoba koje podliježu nadzoru.

Zadaci iz svog djelokruga rada, inspektori za vatrogastvo provode kod profesionalnih javnih vatrogasnih postrojbi i profesionalnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu, vatrogasnih zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih osoba koje se bave osposobljavanjem i obrazovanjem vatrogasnih kadrova, pravnih osoba koje se bave osiguranjem imovine.

Radi unapređenja rada inspekcije za vatrogastvo potrebno je poduzeti sljedeće mjere:

- popuniti nepopunjena radna mjesta inspektora za vatrogastvo,
- materijalno opremiti inspekciju za vatrogastvo (prijenosna računala i pisači, programska podrška za provođenje inspektijskih nadzora, vozni park),
- kontinuirano osposobljavanje i usavršavanje inspektora putem tečajeva, seminara, radionica i slično.

5.2. Gospodarski objekti

Radi unapređenja zaštite od požara, za gospodarske objekte, kao i za infrastrukturne građevine linearnog tipa (plinovodi, naftovodi, produktovodi) od važnosti ili od interesa za državu, predlažu se sljedeće mjere:

- održavanje u ispravnom stanju sustava za dojavu i gašenje požara, uz uvođenje novih i suvremenih tehnologija te njihova integracija u ostale sustave zaštite i sigurnosti,
- označavanje izlaza i izlaznih putova u slučaju požara,
- upoznavanje zaposlenika s mjerama zaštite od požara i postupcima u slučaju požara,
- provjera ispravnosti vanjske i unutarnje instalacije za gašenje požara (hidrantske mreže) te održavanje iste u ispravnom stanju ili izvedba nove i pouzdanije,
- provjera rada stručnih osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara,
- usklađivanje planova zaštite od požara i procjena ugroženosti od požara s novonastalim uvjetima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,
- rad na boljoj organizaciji u pripremljenosti i osposobljavanju vatrogasnih organizacija na gašenju požara,
- osposobljavanje zaposlenika vezano uz mjere zaštite od požara i postupke u slučaju požara.

5.3. Stambene i stambeno-poslovne zgrade

Za stambene i stambeno-poslovne zgrade predlažu se sljedeće mjere za unapređenje zaštite od požara:

- održavanje u ispravnom stanju ugrađenih stabilnih sustava za gašenje požara u podzemnim garažama,
- označavanje i dovođenje u ispravno stanje izlaza i izlaznih puteva,
- pregled, provjera na nosivost te označavanje prostora namijenjenih za pristup vatrogasnih vozila,
- upoznavanje upravitelja zgrada s mjerama zaštite od požara,
- provjera ispravnosti te označavanje vanjskih hidranata namijenjenih za gašenje požara,
- provjera postojanja uputa u slučaju požara te postavljanje istih za vlasnike odnosno korisnike stanova, poslovnih prostora, zajedničkih prostora zgrade ili nekih drugih dijelova zgrade.

5.4. Šume, zaštićeni dijelovi prirode te ostali otvoreni prostor ugrožen požarom

Kako bi se poboljšalo stanje odnosno smanjio broj požara i šteta prouzročenih požarima otvorenog prostora, predlaže se provedba sljedećih mjera:

- ažuriranje planova zaštite od požara i procjena ugroženosti od požara,
- poboljšanje stanja vatrogasnog dežurstva i kako bi se isti doveo na prihvatljivu razinu,
- uvođenje novih tehnologija, tj. postavljanje i ugradnja modernih tehnologija (IC i video kamera) za ranu detekciju dima, odnosno vatre,
- poboljšanje stanja na postojećim te, prema prosudbi, izgradnja novih motrionica kako bi se mogao nadzirati cjelokupni ugroženi prostor u kritičnom razdoblju,
- dovođenje u prohodno stanje izgrađenih te, prema potrebi, izgradnja novih protupožarnih prosjeka i putova te protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste i poljoprivrednih putova pogodnih za promet vatrogasnih vozila,
- nastaviti na prilagodbi i poboljšanju postojećih ili razvoju novih metoda za procjenjivanje ugroženosti od požara i određivanje rizika od nastajanja i širenja požara na otvorenom prostoru,
- poboljšanje u pokrivenosti terena s vatrogasnim komunikacijskim signalima poglavito na ugroženim područjima i mjestima,
- poboljšanje stanja osobne i skupne vatrogasne opreme, a osobito u gašenju požara otvorenog prostora,
- poboljšanje u opremljenosti lokalnih vatrogasnih organizacija,
- upoznavanje lokalnih vatrogasaca i vatrogasaca na ispomoći s minski sumnjivim područjima.

Za otvorene prostore posebno ugrožene od nastanka i širenja požara potrebno je godišnje izrađivati planove motrenja, čuvanja i ophodnje te donijeti mjere zabrane nekontroliranog i neovlaštenog pristupa i boravka na tim prostorima za razdoblje visokog i vrlo visokog indeksa opasnosti od nastanka požara.

Sredstva za provedbu izrade planova motriteljsko-dojavne službe osiguravaju pravne osobe koje su vlasnici ili korisnici površine kojima upravljaju, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za prostore u vlasništvu fizičkih osoba. U provedbu motrenja, čuvanja i ophodnje potrebno je uključiti i udruge koje koriste prostor (planinarska društva, lovačka društva, udruge za zaštitu prirode i okoliša i dr.).

Godišnje, pred početak i za vrijeme protupožarne sezone provoditi informativno promidžbene aktivnosti u cilju upoznavanja pučanstva s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje izaziva te podizanja razine protupožarne kulture te organizirati objavljivanje poruka u svezi zaštite od požara kroz emisije televizijskih i radio postaja te članaka u tisku, pripremiti i organizirati predavanja, razgovore i reportaže na temu zaštite od požara, odnosno tiskati letke i plakate s porukama i odgovarajućim slikovnim rješenjima uz te poruke i sl.

Posebnu pozornost usmjeriti informiranju pučanstva o zakonskoj regulativi i odlukama lokalne i područne (regionalne) samouprave prilikom spaljivanja biljnog i drugog otpada. U suradnji s uredništvima televizijskih i radio-postaja te tiskovnih medija, izraditi priloge i članke koji će se objaviti u posebnim programima ili prilogima. Planirati, pripremati i provoditi savjetovanja i seminare za dodatno osposobljavanje sudionika u zaštiti od požara.

Temeljem Plana zaštite šuma od požara, koji mora biti usklađen sa šumskogospodarskim planom, pravne osobe koje gospodare šumama i šumskim zemljištima, te korisnici šuma i šumskih zemljišta dužni su provoditi radove zaštite šuma od požara (izrađivati protupožarne prosjeke, održavati postojeće i provoditi radove biološke obnove šuma). Za provedbu radova zaštite šuma od požara u ugroženim šumskim područjima u vlasništvu fizičkih osoba financijska sredstva treba osigurati u proračunima gradova i općina na čijem se području šume nalaze.

5.5. Ustrojavanje vježbališno-ispitnog centra za obuku i trening operativnih snaga te ispitivanje tehnike, opreme i sredstava za gašenje

Vježbališni centar potrebno je ustrojiti kako bi se moglo provoditi sustavno obrazovanje svih operativnih snaga. Za kvalitetno provođenje obrazovanja u sustavu potrebno je takav centar opremiti modelima, maketama, stacionarnim objektima (bunar, toranj, rešetkaste konstrukcije, tunel, brod, cisterna i dr.) gdje bi se provodila najsloženija specijalistička obuka operativnih snaga.

Kako se Republika Hrvatska sve više profilira kao regionalna turistička destinacija, usporedno se moraju razvijati i sposobnosti djelovanja sustava vatrogastva. Razvoj vatrogastva uvjetuje formiranje ispitnog i vježbališnog Centra za obrazovanje operativnih snaga te ispitivanje tehnike, kao i nabavu modernije vatrogasne tehnike, opreme i sredstava za gašenje.

Potrebno je voditi brigu o ispravnosti već nabavljene vatrogasne tehnike, opreme i sredstava za gašenje tijekom eksploatacije. Sustavno treba razviti održavanje, pravovremeno otklanjanje kvarova i periodično ispitivanje svih navedenih elemenata kroz njihov vijek trajanja. Također, potrebno je provoditi i stručni nadzor nad ispravnosću tehnike kako bi se ustanovilo realno stanje materijalno-tehničkih sredstava, a s ciljem poboljšanja materijalno tehničke opremljenosti.

5.6. Obrazovanje za vatrogasnu djelatnost

Uspostava jedinstvenog, učinkovitog, djelotvornog i financijski isplativog sustava obrazovanja za vatrogasnu djelatnost te donošenje i provođenje kvalitetnih nastavnih planova i programa, osnovni su preduvjeti za uspješno sudjelovanje u provedbi preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozija, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom, kao i pružanje tehničke pomoći u neizgodama i opasnim situacijama.

Razinu osposobljenosti svih sudionika u zaštiti od požara treba konstantno podizati organiziranjem raznih oblika osposobljavanja (seminara, tečajeva, radionica, vježbi i dr.) i usavršavanja. Obrazovanje treba temeljiti na upotrebi suvremenih znanja i novih tehnologija, te na taj način biti u tijeku s novim izazovima suvremenog svijeta. Potrebne operative sposobnosti za kvalitetno obavljanje svih zadaća u području obrazovanja osigurati stručnom kadrovskom ekipiranošću, ispunjenjem potrebnih materijalno-tehničkih uvjeta, te stalnim usavršavanjem kadrova.

Tržišno gospodarstvo, europski suživot, utjecaj informacijskih tehnologija i znanstvenih postignuća, kao i globalizacijski procesi zahtijevaju prilagođavanje pojedinca nastalim procesima i društvu, a predstavljaju ciljeve koji se mogu postići promjenama u sustavu obrazovanja. Prioritetne promjene se odnose na razvoj i stjecanje temeljnih kompetencija koje su definirane u europskom kompetencijskom okviru i koje u svoje nacionalne kurikulume uvode sve članice Europske unije. Republika Hrvatska kao kandidat za pristupanje Europskoj uniji uključena je u sve procese razvoja u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju. Kako bi se navedeno moglo ostvariti, potrebno je izraditi strukovni kurikulum.

Izradi strukovnog kurikuluma prethode izrada standarda zanimanja i standarda kvalifikacije. Standardi zanimanja izrađuju se za cijelu Republiku Hrvatsku i bit će jedinstveni. Oni predstavljaju temelj za izradu kvalitetnih nastavnih planova i programa. Potrebno je izraditi dva standarda zanimanja: za zanimanje vatrogasac i zanimanje vatrogasni tehničar. U standardu zanimanja treba jasno definirati koji su poslovi i aktivnosti te kompetencije potrebne vatrogascu ili vatrogasnom tehničaru na njegovom radnom mjestu.

Znanje, kompetencije, uspjeh i konkurentnost prioritetni su ciljevi strukovnog obrazovanja za vatrogasna zanimanja. Određivanjem temeljnih kompetencija, svakom vatrogascu osigurava se bolje snalaženje u životu i priprema za promjenljiv i nepredvidiv svijet u kojemu treba biti spreman za cjeloživotno učenje. Standardom strukovne kvalifikacije utvrđuje se naziv, vrsta, razina, obujam, uvjeti pristupanja kvalifikaciji, opravdanost potrebe za kvalifikacijom, profil sa specifikacijom nastavnih predmeta i modula uz pripadne rezultate učenja/kompetencija. Strukovni kurikulum je dokument koji navodi ishode učenja i uvjete pod kojima polaznici stječu kompetencije.

Za uspješno kreiranje sustava obrazovanja u vatrogastvu potrebno je sljedeće:

1. Provoditi obrazovanje vatrogasnih kadrova kao formalno i neformalno.

1.1. Formalno obrazovanje (prekvalifikacija, usavršavanje i osposobljavanje):

– provoditi u Vatrogasnoj školi Učilišta vatrogastva, zaštite i spašavanja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove vatrogastva i u ustanovama za obrazovanje odraslih koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete propisane zakonom i propisima donesenim na temelju zakona,

– pripremiti nastavne planove i programe koji su sastavni dio kurikuluma i pokrenuti postupak njihovog odobrenja pri središnjem tijelu državne uprave nadležnom za obrazovanje,

– propisati tehničke uvjete koje mora zadovoljiti Vatrogasna škola Učilišta vatrogastva, zaštite i spašavanja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove vatrogastva i/ili ustanova za obrazovanje odraslih (tehničke uvjete propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležne za vatrogastvo).

1.2. Neformalno obrazovanje (osposobljavanje):

– provoditi u Vatrogasnoj školi Učilišta vatrogastva, zaštite i spašavanja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove vatrogastva, ustanovama za obrazovanje odraslih, vatrogasnim zajednicama, dobrovoljnim vatrogasnim društvima, vatrogasnim postrojbama i drugim pravnim osobama koje ispunjavaju tehničke i kadrovske uvjete potrebne za provedbu programa,

– ovlaštenje za provođenje neformalnog obrazovanja daje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vatrogastvo,

– programe neformalnog obrazovanja vatrogasnih kadrova priprema i predlaže Vatrogasna škola Učilišta vatrogastva, zaštite i spašavanja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vatrogastvo i druge pravne osobe koje se bave vatrogastvom,

– programe donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vatrogastvo,

– uvjete koje treba ispunjavati pravna osoba za provođenje neformalnog obrazovanja propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vatrogastvo,

– programe neformalnog obrazovanja vatrogasnih kadrova provode licencirani instruktori/vježbatelji koji su završili program osposobljavanja pri središnjem tijelu državne uprave nadležnom za vatrogastvo,

– kontrolu nad neformalnim obrazovanjem drugih pravnih osoba provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za vatrogastvo.

2. Učvrstiti suradnju s međunarodnim strukturama koje se bave obrazovanjem vatrogasnih kadrova i drugih kadrova iz područja zaštite i spašavanja.

3. Pokrenuti postupak ustrojavanja visokoškolske ustanove gdje će vatrogasci nakon stjecanja formalnog vatrogasnog obrazovanja i određenog radnog iskustva, moći nadograditi potrebna znanja za rad u struci, tj. omogućiti im vertikalnu prohodnost.

4. Izraditi pravnu regulativu za obrazovanje u vatrogastvu.

5. Usavršavati vatrogasne strukture za upravljanje i djelovanje u specifičnim i složenijim intervencijama (velikim požarima, u nesrećama s opasnim tvarima, kod potresa, poplava, većih prometnih nesreća i dr.) kako bi bili pripremljeni i za međunarodnu suradnju i pružanje pomoći drugim državama.

5.6.1. Ustrojavanje Regionalnog centra za šumske požare za države jugoistočne Europe

Osim globalnog cilja za učinkovito djelovanje cjelokupnog sustava vatrogastva, moguće je i pozicioniranje Republike Hrvatske kao lidera za edukaciju operativnih snaga kod šumskih požara na području zemalja jugoistočne Europe (JIE). S obzirom na navedeno, predlaže se ustrojavanje Regionalnog centra za šumske požare za države JIE sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u Divuljama kod Splita. U Centru bi se provodilo i stručno osposobljavanje za gašenje šumskih požara za gasitelje iz cijele regije. Potrebno je Centar opremiti informatičko-komunikacijskom opremom za mogućnost prikupljanja, upravljanja i analiziranja prostornih podataka korištenjem suvremenih informatičkih rješenja, kako bi učinkovito djelovao. Navedeno podrazumijeva korištenje vektorskih, rasterskih i satelitskih georeferenciranih podloga, kao i podatke s terena prikupljenih preko GPS uređaja i kamera smještenih u

zrakoplovima ili bespilotnim letjelicama. Nadalje, potrebno je urediti smještajne kapacitete, prostore za edukaciju, infrastrukturu i opremanje odgovarajućom tehnikom i opremom.

Inicijativa za osnutak Regionalnog centra načelno je prihvaćena na Sastanku šefova država i vlada država članica Procesa suradnje u Jugoistočnoj Europi (South-East European Cooperation Proces – SEECP) u lipnju 2009. godine (Politička deklaracija s 12. sastanka šefova država i vlada država članica SEECP-a, od 5. lipnja 2009.), a nakon konzultacija sa Svjetskom bankom potvrđeno je da bi ta financijska institucija u potpunosti podržala realizaciju te inicijative i njezinih ciljeva.

Tajništvo Vijeća za regionalnu suradnju (Regional Cooperation Council – RCC) dalo je punu podršku toj inicijativi, prepoznajući njezin veliki regionalni značaj i realne mogućnosti daljnjeg razvoja inicijative. Na prvom pripremnom sastanku za ustrojavanje Regionalnog centra koji je održan u srpnju 2009. godine u Sarajevu, Republika Hrvatska je aktivno sudjelovala te je načelno iskazala interes da se budući Centar nalazi u Divuljama pored Splita. Višestruke prednosti te lokacije su, između ostaloga, već postojeći čvrsti objekti koje je potrebno samo urediti, kao i njezina prometna povezanost (zračna i morska luka, željeznička pruga, autocesta). Napominjemo da se do sada države regije nisu izričito izjasnile o osnutku takvog Regionalnog centra, niti o eventualnoj njegovoj lokaciji u Divuljama, s iznimkom Republike Albanije koja je svoju podršku Regionalnom centru u Divuljama dala potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju o suradnji na području zaštite od prirodnih i tehnoloških katastrofa između Državne uprave za zaštitu i spašavanje Republike Hrvatske i Glavne uprave za žurne situacije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Albanije, 23. veljače 2010. Način financiranja budućeg Centra te njegove organizacijske strukture definirali bi se Sporazumom koji bi zajednički sastavile i potpisale države regije koje sudjeluju u njegovom osnivanju.

Regionalni centar bio bi obrazovno središte za pripadnike vatrogasnih snaga kako iz Republike Hrvatske, tako i iz država regije, s naglaskom na edukaciju vezanu uz gašenje požara otvorenog prostora. Programi osposobljavanja bi sadržavali sljedeće module:

- osnovna specijalizacija za gašenje šumskih požara za profesionalne i dobrovoljne vatrogasce, šumare, pripadnike vojske i civilne zaštite,
- desantiranje vatrogasnih snaga i opreme zrakoplovima (1. i 2. razina),
- spašavanje iz vatrenog okruženja pomoću helikoptera i specijalne opreme,
- komunikacija između postrojbi i navođenje zrakoplova na požarištu,
- upravljanje složenijim intervencijama gašenja šumskih požara,
- korištenje GIS-a, GPS-a i primjena kartografije i topografije u intervencijama.

Uz obrazovanje, u Centru bi se analizirali podaci s terena vezani uz opasnost od požara te njihovu prevenciju, kao i relevantni meteorološki podaci. U posljednjoj fazi razvoja Centra postoji mogućnost da Centar bude lokacija na kojoj bi države regije smjestile jedan dio vlastitih ili zajedničkih snaga i opreme, ovisno o Sporazumu koji bi u međuvremenu eventualno sklopile.

6. NOSITELJI AKTIVNOSTI I KOORDINATORI PROVEDBE STRATEGIJE

Nositelji i koordinatori aktivnosti vezanih uz provedbu strategije su Ministarstvo unutarnjih poslova i Državna uprava za zaštitu i spašavanje uz sudjelovanje svih ostalih sudionika koji su zaduženi za provedbu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Hrvatska vatrogasna zajednica, ministarstva, državne upravne organizacije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima).

Ministarstvo unutarnjih poslova i središnje tijelo državne uprave nadležno za vatrogastvo kontinuirano prate provedbu strategije te pripremaju za Vladu Republike Hrvatske izvješće o provedbi i dostignućima iz strategije koje Vlada Republike Hrvatske dostavlja Hrvatskome saboru. Izvješće se izrađuje za četverogodišnje razdoblje.

Klasa: 022-03/13-01/64

Zagreb, 24. svibnja 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r.

PRILOG

STATISTIČKI POKAZATELJI POŽARA ZA RAZDOBLJE 2002. – 2011.

Izvor: Odjel za strateško planiranje, analitiku i razvoj Ministarstva unutarnjih poslova

Tablica 1.

Požari na objektima i otvorenom prostoru

Vrsta objekta i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Objekti	građevinski objekti	2.627	3.076	2.623	2.816	2.807	2.787	2.609	2.490	2.227	2.600	26.662
	prometna sredstva	733	791	718	731	736	703	696	667	611	590	6.976
	Ukupno	3.360	3.867	3.341	3.547	3.543	3.490	3.305	3.157	2.838	3.190	33.638

Otvoreni prostor	šume	329	560	198	185	250	576	517	409	265	670	3.959
	ostalo šumsko zemljište	514	1.600	562	751	637	886	1.081	707	410	1.400	8.548
	poljoprivredno zemljište	2.383	2.345	772	1.082	1.114	2.215	1.691	1.900	717	2.828	17.047
	odlagalište otpada	213	479	349	268	190	295	200	185	145	305	2.629
	ostali otvoreni prostor	1.253	1.940	974	1.082	1.383	1.483	1.214	1.191	661	1.610	12.791
	Ukupno	4.692	6.924	2.855	3.368	3.574	5.455	4.703	4.392	2.198	6.813	44.974
Sveukupno		8.052	10.791	6.196	6.915	7.117	8.945	8.008	7.549	5.036	10.003	78.612
		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Eksplozije		29	22	22	25	17	25	15	12	23	18	208

Tablica 2.

Uzroci požara

Požari prema uzroku nastajanja požara – TOPLINSKA ENERGIJA												
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Objekti	građevinski objekti	1.608	1.805	1.484	1.578	1.912	1.842	1.625	1.582	1.386	1.604	16.426
	prometna sredstva	329	299	282	301	350	306	317	296	276	267	3.023
	Ukupno	1.937	2.104	1.766	1.879	2.262	2.148	1.942	1.878	1.662	1.871	19.449
Otvoreni prostor	šume	294	416	157	122	206	497	6	353	247	593	2.891
	ostalo šumsko zemljište	368	1.052	309	489	331	494	3	421	206	809	4.482
	poljoprivredno zemljište	1.823	1.775	610	813	991	2.041	33	1.581	543	2.255	12.465
	odlagalište otpada	136	230	143	134	153	244	7	137	118	241	1.543
	ostali otvoreni prostor	745	1.363	766	853	1.165	1.258	48	973	533	1.312	9.016
	Ukupno	3.366	4.836	1.985	2.411	2.846	4.534	97	3.465	1.647	5.210	30.397
Sveukupno		5.303	6.940	3.751	4.290	5.108	6.682	2.039	5.343	3.309	7.081	49.846
Požari prema uzroku nastajanja požara – ELEKTRIČNA ENERGIJA												
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno

Objekti	građevinski objekti	702	746	614	707	604	624	631	556	572	631	6.387
	prometna sredstva	268	382	361	350	309	299	270	282	261	250	3.032
	Ukupno	970	1.128	975	1.057	913	923	901	838	833	881	9.419
Otvoreni prostor	šume	7	24	9	5	7	16	453	15	8	17	561
	ostalo šumsko zemljište	12	30	7	13	24	12	465	17	6	11	597
	poljoprivredno zemljište	11	18	11	8	4	17	1.295	14	13	10	1.401
	odlagalište otpada		1	1	1	2		135				140
	ostali otvoreni prostor	55	82	37	34	69	65	961	32	18	44	1.397
	Ukupno	85	155	65	61	106	110	3.309	78	45	82	4.096

Tablica 3.

Požari na otvorenom prostoru (broj)

Požari na otvorenom prostoru											
Požari otvorenog prostora na kontinentalnom području											
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Šumsko zemljište	516	1.130	396	539	412	801	902	551	330	1.084	6.661
šume	235	278	87	125	107	338	223	186	106	318	2.003
ostalo šumsko zemljište	281	852	309	414	305	463	679	365	224	766	4.658
Poljoprivredno zemljište	2.104	1.852	496	772	262	1.782	1.263	1.562	505	2.387	12.985
Ostali otvoreni prostor	832	1.300	633	626	757	976	738	847	424	1.164	8.297
Ukupno	3.452	4.282	1.525	1.937	1.431	3.559	2.903	2.960	1.259	4.635	27.943
Požari otvorenog prostora na priobalnom području											
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Šumsko zemljište	327	1.030	364	397	475	661	696	565	345	986	5.846
šume	94	282	111	60	143	238	294	223	159	352	1.956
ostalo šumsko zemljište	233	748	253	337	332	423	402	342	186	634	3.890
Poljoprivredno zemljište	279	493	276	310	852	433	428	338	212	441	4.062

Ostali otvoreni prostor	634	1.119	690	724	816	802	676	529	382	751	7.123
Ukupno	1.240	2.642	1.330	1.431	2.143	1.896	1.800	1.432	939	2.178	17.031

Tablica 4.

Opožarena površina na otvorenom prostoru (hektar)

Opožarena površina na otvorenom prostoru											
Opožarena površina otvorenog prostora na kontinentalnom području											
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Šumsko zemljište	9.655	15.837	1.685	4.787	4.576	9.270	15.078	6.380	2.600	11.959	81.827
šume	5.663	4.463	629	851	1.268	5.862	4.600	647	639	1.862	26.484
ostalo šumsko zemljište	3.992	11.374	1.056	3.936	3.308	3.408	10.478	5.733	1.961	10.097	55.343
Poljoprivredno zemljište	61.071	34.972	2.341	12.997	10.394	35.762	28.299	12.724	2.054	19.029	219.643
Ostali otvoreni prostor	705	2.140	1.525	1.811	1.162	3.925	1.122	1.235	307	2.892	16.824
Ukupno	71.431	52.949	5.551	19.595	16.132	48.957	44.499	20.339	4.961	33.880	318.294
Opožarena površina otvorenog prostora na priobalnom području											
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Šumsko zemljište	844	14.577	1.552	866	1.354	15.444	4.059	2.639	1.387	10.736	53.458
šume	334	9.692	837	193	426	13.259	2.104	1.036	725	7.616	36.222
ostalo šumsko zemljište	510	4.885	715	673	928	2.185	1.955	1.603	662	3.120	17.236
Poljoprivredno zemljište	775	1.989	675	324	468	1.841	890	1.148	238	964	9.312
Ostali otvoreni prostor	1.895	7.844	1.210	638	831	1.750	1.886	511	182	4.500	21.247
Ukupno	3.514	24.410	3.437	1.828	2.653	19.035	6.835	4.298	1.807	16.200	84.017

Tablica 5.

Nastradale osobe uslijed požara

Nastradale osobe											
Nastradale osobe – ukupno	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Poginuli	35	44	36	34	31	51	39	28	24	49	371

Ozlijeđeni	196	122	121	99	102	112	110	99	92	99	1.152
Građevinski objekti	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	Ukupno
Poginuli	27	39	28	28	24	30	29	21	20	40	286
Ozlijeđeni	158	75	89	83	81	77	84	59	69	69	844

Tablica 6.

Materijalna šteta (u kunama)

Materijalna šteta na objektima i otvorenom prostoru										
Vrsta objekta i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	122.223.248	92.267.116	67.272.158	55.790.287	63.653.401	104.243.053	88.842.759	81.193.987	105.7
	prometna sredstva	29.411.970	59.152.411	20.999.280	24.958.446	21.411.703	48.365.253	39.369.389	34.302.605	51.53
	Ukupno	151.635.218	151.419.527	88.271.438	80.748.733	85.065.104	152.608.306	128.212.148	115.496.592	157.2
Otvoreni prostor	šume	48.381.150	1.067.449.435	22.677.390	18.545.754	9.964.661	727.565.780	186.158.052	19.768.736	43.58
	ostalo šumsko zemljište	10.391.355	63.358.221	12.288.795	9.133.887	15.412.862	61.828.154	58.179.861	48.446.961	7.975
	poljoprivredno zemljište	80.365.500	52.515.825	12.612.653	21.984.061	17.391.630	60.584.803	52.584.470	25.814.384	5.517
	odlagalište otpada	364.703	24.391.242	1.971.480	645.176	637.626	1.511.820	403.340	308.885	635.9
	ostali otvoreni prostor	51.747.270	520.845.040	17.885.625	16.062.795	41.909.957	21.035.407	28.335.016	7.530.775	3.785
	Ukupno	191.249.978	1.728.559.763	67.435.943	66.371.673	85.316.735	872.525.964	325.660.738	101.869.741	61.50
Sveukupno		342.885.195	1.879.979.290	155.707.380	147.120.406	170.381.839	1.025.134.269	453.872.886	217.366.333	218.7
		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Eksplorzije		16.819.875	1.012.829	761.813	5.458.403	2.918.482	1.780.288	2.047.387	911.580	1.243

Tablica 7.

Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara (u kunama)

Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara- TOPLINSKA ENERGIJA						
--	--	--	--	--	--	--

Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	51.985.178	44.924.048	31.844.888	22.854.101	30.347.297	40.385.581	42.411.671	30.036.704	28.365.690
	prometna sredstva	10.760.708	26.057.345	4.706.963	12.863.324	8.302.765	10.196.052	17.999.734	10.660.708	14.153.510
	Ukupno	62.745.885	70.981.393	36.551.850	35.717.425	38.650.062	50.581.633	60.411.406	40.697.412	42.519.200
Otvoreni prostor	šume	45.012.315	179.349.375	21.156.458	18.356.847	4.650.064	685.601.222	50.660.204	16.013.331	41.674.766
	ostalo šumsko zemljište	8.755.118	42.093.786	7.898.730	6.965.457	8.020.605	56.439.944	24.846.119	16.791.650	5.533.904
	poljoprivredno zemljište	78.545.700	45.965.454	11.076.240	20.828.166	16.540.289	58.226.603	49.450.164	23.688.829	4.811.605
	odlagalište otpada	175.605	4.697.370	1.627.125	387.893	304.030	1.303.736	335.756	234.053	194.012
	ostali otvoreni prostor	44.311.118	516.852.341	15.687.930	15.540.126	40.375.052	13.572.785	25.960.026	6.496.423	3.383.827
	Ukupno	176.799.855	788.958.326	57.446.483	62.078.489	69.890.039	815.144.290	151.252.270	63.224.285	55.598.114
Sveukupno		239.545.740	859.939.719	93.998.333	97.795.914	108.540.101	865.725.923	211.663.675	103.921.698	98.117.314
Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara- ELEKTRIČNA ENERGIJA										
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	60.532.185	38.583.262	20.019.398	26.577.692	24.972.139	53.033.349	33.433.197	44.697.243	73.549.529
	prometna sredstva	15.172.575	11.534.900	12.497.063	9.552.993	10.693.515	18.456.625	11.818.123	19.259.933	34.172.205
	Ukupno	75.704.760	50.118.162	32.516.460	36.130.685	35.665.654	71.489.974	45.251.320	63.957.176	107.721.735
Otvoreni prostor	šume	3.281.213	883.937.494	1.238.423	19.240	1.591.612	41.252.075	132.433.417	2.359.805	1.856.667
	ostalo šumsko zemljište	10.875	1.331.938	798.150	209.213	528.345	822.353	484.494	18.039.088	63.510
	poljoprivredno zemljište	41.003	811.171	1.212.368	26.869	500.634	51.427	2.127.534	328.296	283.912
	odlagalište otpada		13.460	2.873	185	949				
	ostali otvoreni prostor	6.878.205	3.140.107	1.947.870	173.523	932.407	1.579.769	624.712	208.386	144.934

	Ukupno	10.211.295	889.234.170	5.199.683	429.030	3.553.947	43.705.623	135.670.157	20.935.575	2.349.023
Sveukupno		85.916.055	939.352.332	37.716.143	36.559.715	39.219.600	115.195.597	180.921.477	84.892.751	110.070.758
Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara- KEMIJSKA ENERGIJA										
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	4.867.448	808.473	735.548	1.260.797	3.202.298	3.138.875	7.223.496	671.155	1.037.790
	prometna sredstva	278.610	30.172	635.048	195.774	133.765	881.147	151.402	235.045	1.815.583
	Ukupno	5.146.058	838.645	1.370.595	1.456.572	3.336.064	4.020.021	7.374.898	906.200	2.853.373
Otvoreni prostor	šume		32.110							
	ostalo šumsko zemljište				1.480			7.191		1.862
	poljoprivredno zemljište	2.250	18.316	1.500	3.700	5.840	11.728	17.046	82.271	730
	odlagalište otpada	61.125	19.248.436	97.665	46.331	273.509	4.765	9.848	2.190	50.370
	ostali otvoreni prostor	26.183	50.464	15.750	117.231	102.200	32.619	71.971	15.695	803
	Ukupno	89.558	19.349.326	114.915	168.742	381.549	49.111	106.054	100.156	53.765
Sveukupno		5.235.615	20.187.971	1.485.510	1.625.314	3.717.613	4.069.132	7.480.952	1.006.356	2.907.137
Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara- MEHANIČKA ENERGIJA										
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	813.675	518.594	3.386.130	409.072	457.914	2.605.089	1.000.290	1.078.575	567.692
	prometna sredstva	304.298	265.696	490.500	703.259	879.803	1.030.495	2.227.814	894.265	404.500
	Ukupno	1.117.973	784.290	3.876.630	1.112.331	1.337.718	3.635.585	3.228.104	1.972.840	972.192
Otvoreni prostor	šume		1.233.480		370	2.236.866	31.666	118.530	15.805	
	ostalo šumsko zemljište	6.375	7.820	2.850	12.580	5.621	880	23.725	4.052	37

	poljoprivredno zemljište	4.365	16.644		15.614		80.073	1.438	365	51.283
	odlagalište otpada			375						
	ostali otvoreni prostor	95.295	35.044	3.375	8.392	22.418	29.789	249.872	72.431	103.171
	Ukupno	106.035	1.292.988	6.600	36.956	2.264.905	142.407	393.565	92.652	154.490
Sveukupno		1.224.008	2.077.278	3.883.230	1.149.287	3.602.623	3.777.992	3.621.669	2.065.491	1.126.682
Materijalna šteta prema uzroku nastajanja požara-NEUTVRĐENO										
Vrste objekata i otvorenog prostora		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.
Objekti	građevinski objekti	4.024.763	7.432.739	11.286.195	4.688.625	4.673.752	5.080.159	4.774.105	4.710.310	2.227.325
	prometna sredstva	2.895.780	21.264.298	2.669.708	1.643.096	1.401.856	17.800.934	7.172.316	3.252.654	987.705
	Ukupno	6.920.543	28.697.038	13.955.903	6.331.721	6.075.608	22.881.093	11.946.421	7.962.964	3.215.030
Otvoreni prostor	šume	87.623	2.896.976	282.510	169.297	1.486.119	680.818	2.945.900	1.379.795	55.911
	ostalo šumsko zemljište	1.618.988	19.924.677	3.589.065	1.945.157	6.858.292	4.564.977	32.818.333	13.612.171	2.376.500
	poljoprivredno zemljište	1.772.183	5.704.241	322.545	1.109.711	344.867	2.214.972	988.289	1.714.624	370.271
	odlagalište otpada	127.973	431.976	243.443	210.767	59.137	203.320	57.736	72.642	391.601
	ostali otvoreni prostor	436.470	767.083	230.700	223.524	477.880	5.820.445	1.428.435	737.840	152.599
	Ukupno	4.043.235	29.724.953	4.668.263	3.658.456	9.226.295	13.484.532	38.238.692	17.517.073	3.346.882
Sveukupno		10.963.778	58.421.990	18.624.165	9.990.178	15.301.902	36.365.625	50.185.113	25.480.037	6.561.912

Tablica 8.

Materijalna šteta na otvorenom prostoru (u kunama)

Materijalna šteta na otvorenom prostoru										
Materijalna šteta otvorenog prostora na kontinentalnom području										
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.

Šumsko zemljište	33.813.885	56.301.324	10.561.733	7.258.312	8.778.951	176.169.051	68.437.602	17.110.609	5.712.593	50.403.280
Šume	26.630.295	30.265.009	5.303.078	2.536.417	1.964.598	168.098.560	35.863.623	3.569.656	1.916.031	11.133.840
ostalo šumsko zemljište	7.183.590	26.036.316	5.258.655	4.721.896	6.814.353	8.070.491	32.573.980	13.540.953	3.796.562	39.269.435
Poljoprivredno zemljište	77.219.970	32.600.253	5.659.050	18.710.826	13.574.255	52.088.673	36.173.851	18.529.824	3.233.119	23.267.650
Ostali otvoreni prostor	9.626.948	35.614.223	3.997.733	5.859.742	22.252.466	10.219.603	11.202.237	2.678.764	1.182.644	18.134.566
Ukupno	120.660.803	124.515.801	20.218.515	31.828.880	44.605.672	238.477.328	115.813.690	38.319.197	10.128.356	91.805.495
Materijalna šteta otvorenog prostora na priobalnom području										
Vrsta zemljišta	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Šumsko zemljište	24.958.620	1.074.506.331	24.404.453	20.421.329	16.598.572	613.224.883	175.900.311	51.105.088	45.850.563	380.560.05
Šume	21.750.855	1.037.184.426	17.374.313	16.009.338	8.000.063	559.467.220	150.294.429	16.199.080	41.671.313	301.934.71
ostalo šumsko zemljište	3.207.765	37.321.905	7.030.140	4.411.991	8.598.509	53.757.663	25.605.882	34.906.009	4.179.250	78.625.340
Poljoprivredno zemljište	3.145.530	19.915.572	6.953.603	3.273.235	3.817.374	8.496.130	16.410.619	7.284.561	2.284.681	36.776.246
Ostali otvoreni prostor	42.485.025	509.622.058	15.859.373	10.848.230	20.295.117	12.327.623	17.536.118	5.160.896	3.238.674	69.333.567
Ukupno	70.589.175	1.604.043.962	47.217.428	34.542.793	40.711.063	634.048.636	209.847.048	63.550.544	51.373.918	486.669.87